

Anna Lindh: Svédország nemzetközileg is elismert, Európa-párti politikusa (1957–2003)

A fiatal korától kezdve tevékeny politikai szerepet vállaló Ylva Anna Maria Lindh a modern svéd politikai élet egyik legbefolyásosabb alakja volt.

1957-ben született, jogot hallgatott az Uppsalai Egyetemen, majd 1982-ben parlamenti képviselőnek választották. Tizenkét évvel később környezetvédelmi miniszteri tárcát kapott, majd külügyminiszter lett. Ez utóbbi tisztségében vívta ki nemzetközi elismertségét, mint Svédország nyílt és elkötelezett politikusa.

Anna Lindh meggyőződéses Európa-párti volt. Az EU sors svéd elnöksége alatt (2001-ben) az ő diplomáciai közreműködésének volt köszönhető, hogy nem tört ki a háború Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban. Az euró

bevezetéséről szóló 2003. évi népszavazáskor ő állt a svéd kormány „igen” kampányának élén, de a referendum előtt néhány nappal gyilkosság áldozata lett.

Korai évek

Ylva Anna Maria Lindh 1957. június 19-én, Stockholm egyik külső kerületében, Enskedében született, egy művész és egy tanár gyermekeként. 12 évesen belépett a Szociáldemokrata Párt ifjúsági szervezetébe, egy évvel később pedig annak helyi csoportjában szóvivői szerepet vállalt. Így indult el politikai karrierje.

Később az Uppsalai Egyetem jogi karára iratkozott be, ahol tanulmányai alatt is tevékenyen részt vett a politikában. Diplomájának megszerzése után fél évig egy helyi bíróságon dolgozott, majd 1982-ben a Szociáldemokrata Párt színeiben bejutott a parlamentbe. 1984-ben a Szociáldemokrata Párt ifjúsági szervezetének első női elnökévé választották.

1991 és 1994 között Stockholm kulturális és szabadidős bizottságát vezette, majd környezetvédelmi miniszterré nevezték ki. Nevét ekkoriban kezdte el megismerni a nagyközönség, nemcsak Svédországban, hanem külföldön is. Elveiért mindig bátran kiállt; több nemzetközi vállalatot is arra kötelezett, hogy javítsák környezeti eredményeiket.

A nemzetközi porondon

Népszerűsége Svédországban egyre nőtt: 1998-ban külügyminiszteri tárcát kapott a Göran Persson által vezetett kormányban. A médiában Persson „trónörököséként” emlegették, mert valószínűnek látszott, hogy Svédország vezetője Anna Lindh-et látta volna szívesen utódjaként úgy a pártban, mint a miniszterelnöki székben.

Anna Lindh-et a közvélemény szókimondó politikusnak ismerte, aki nyíltan bírálta más országokat, köztük Svédország szövetségeseit is, különösen, ha emberi jogokról volt szó. Moszkvában szót emelt a csecsenföldi orosz hadműveletek ellen, szorgalmazta a kétállami megoldást Izrael és Palesztina között, és hevesen ellenezte Ariel Saron izraeli miniszterelnök palesztinokkal szembeni politikáját.

Egy ízben „magányos lovasnak” nevezte George W. Bush elnököt, amiért az USA megtámadta Irakot. Anna Lindh ellenezte az ENSZ felhatalmazása nélkül kirobbantott háborút. Egy

washingtoni látogatásán az Egyesült Államokat a guantánamói foglyokkal szembeni bánásmód miatt is bírálta.

**„Egy embert meg lehet ölni,
de az eszméit nem.”**

– mondta Anna Lindh 1986. március 15-én, Olof Palme temetésén.

Kampány az euró bevezetéséért

Anna Lindh szenvedélyesen kiállt az európai uniós ügyek mellett. Az EU soros svéd elnöksége alatt, 2001-ben Anna Lindh töltötte be az elnöki tisztséget a külügyminiszterek tárgyalásain, megerősítve hazája pozícióját az Európai Unió tagállamai körében. Elnöksége alatt történt, hogy 2001-ben Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságban (ma Észak-Macedónia) konfliktus tört ki. Anna Lindh-nek sikerült a tagállamok gyakran eltérő külpolitikai törekvéseit a közös cél felé konvergálnia, és ezzel elkerülni a háborút.

Anna Lindh elkötelezett Európa-párti volt, miközben egy olyan ország politikai életében vállalt szerepet, ahol olykor erős az euroszkepticizmus. Egyik vezéralakja volt az euró svédországi bevezetéséről szóló 2003. szeptemberi népszavazás „igen”

kampányának. Szinte teljes munkaidőben dolgozott a kampányon: lelkes beszédeket tartott, sőt, meghívta Svédországba görög és német kollégáját, Jórgosz Papandréut és Joschka Fischert, hogy szólaljanak föl a közös valuta érdekében.

Tragikus halál

2003. szeptember 10-én – egy nappal azelőtt, hogy televíziós vitán vett volna részt a népszavazásról, és három nappal a referendum előtt – Stockholm belvárosának egyik áruházában egy férfi késsel megtámadta, és súlyosan megsebesítette. Anna Lindh másnap behalt sérüléseibe.

Svédország végül 55,9–42%-os arányban elutasította a közös valutát.

Anna Lindh neve több kezdeményezésben és programban is tovább él. Ezek egyike az Anna Lindh Euromediterrán Alapítvány a Kultúrák Közötti Párbeszédért, amely az interkulturális párbeszédet a földközi-tengeri régióban előmozdítani hivatott civil szervezeteket tömöríti hálózatba. Anna Lindh nevét viseli az az évente adományozott díj is, melyet egy olyan személy vagy szervezet kaphat meg, aki vagy amely „bátran kiáll a közöny, az előítélet, az elnyomás és az igazságtalanság ellen, annak előmozdítása végett, hogy minden embernek jó élete legyen, olyan környezetben, ahol tiszteletben tartják az emberi jogokat”. Az eddigi díjazottak között említhetjük Madeleine Albright amerikai politikus és diplomatát, valamint az LMBT+ személyek, a nők és a menekültek jogaival foglalkozó Eren Keskin török emberijogi ügyvédet.